

KENTSKRID

Diouzh hentoù boas ar steudad LAVAR eo bet savet an niverenn 17. Etrezek pevar amkan e sko ar pemont teir notenn a ya d'he ober :

1° Prientiñ geriadurioù.

Chantal ha Yann-Baol AN NOALLEG a gendalc'h da zastum danvez evit ur *Geriadur ar Geginouriezh*.

Yann-Baol AN NOALLEG a laka dindan studi an termenoù a zle klokaat *Geriadur ar Fizik* — deuet eo al levr e gouloù en hañv 2006.

Gab CHEREL a c'houlenn harp e geneiled en amboaz pengenniñ *Geriadur an Hinouriezh*.

Martial MENARD, sterniet ouzh un trevell geriaduriñ war hir dermen, a zeu da blediñ gant geriennoù eus al lavar skiantel.

2° Spisaat gramadeg ar brezhoneg en ul lavar kempred.

Guy ÉTIENNE a striv da gas pelloc'h kentelioù Yezhadur SADED a genlabouras d'o skridaozañ.

3° Hervez goulenn skrivagnerion peurliesañ, pleustriñ war grefen eus ar yezh lennegel hag eus yezh ar pemdez.

4° Prederiañ a-zivout al lavar hag ar yezhoù, ent dibarek evit a sell saviad ar brezhoneg hag an embregadennoù d'e ziorren.

Da renkañ a-dal d'ar pevar amkan en ur ser eo pennad Yann Varc'h THOREL a-zivout skrivadur ar sinaeg, dasselladenn Gab CHEREL war ur ger gresianek arveret en Aviel hag an droidigezh renet gant Laorañs MOTROT hag Alan E. AR BERR eus un destenn diwar zorn Immanuel KANT.

Un diforc'h zo evelkent etre LAVAR 17 hag ar pemp levrenn diagent eus ar steudad : n'eus ket enni ur Gerva liesyezhek. Daou abeg zo da hevelep ezvezañs.

Da gentañ, ar redi a yae war gresk da sevel nevezc'herioù gallek a-dal d'an termennoù a Brederouriezh hag a C'hramadeg — emichañs e ve dereat ma teraoufe ar brezhoneg paeañ e zle d'e yezh kein dre vezañ yezh kein dezhi d'e dro ; emañ skoilhet avat, n'eo ket gant skorted e varregezh, met gant rouezded an dud labour.

An eil abeg, an hini pouezusañ, eo an dlead freuzañ kement a vir ouzh ar vrezhonegerion a soñjal dre o yezh. En degouezh, e roomp e ster klok da c'her stur Roparz HEMON : ``Lazhomp ar galleg.'' Setu mil bloaz m'o deus Breizhiz paouezet a grouiñ dre ar brezhoneg. Pa c'hounezont o emrended devezout, ez eo dalc'hmat dre yezh o amezeion. An droug n'eo ket e ve bet kement all a amprestoù gallek pe romanek er parlantoù ma loc'has diwarno ar yezh a arveromp, met e talc'hfemp ni da gas hon lavar dre ar sodelloù kefredel a lezomp ar skol, ar stlenn, ar straed da louc'hañ warnomp. Ouzhpenn daou gantved o deus lakaet diazezerion ar yezh kempred da zigej ur yezh unvan diouzh marelladur teodyezhoù Breizh-Izel. Koulskoude n'o deus graet nemet an hanter eus al labour. Evel p'o defe adeiladet ur rouedad hentoù

houarn arnevez ma talc'hfe da ruilhal warno bagonioù eus un amzer all. D'ar vrezhonegerion hiziv da sammañ an eil hanter eus an trevell. E ober a raint, a dra sur n'eo ket dre c'hortoz sikour digant tra pe den, met dre c'hounit o emrenned devezout diwarbouez ar yezh o deus graet o hini.

Ar yezh a sank en den gwrizioù a zo war un dro andon ar sabr a sav drezo. Bezet eus ar galleg, eus ar saozneg, eus ar brezhoneg andonioù ennomp, pezh a vern eo e ve dalc'het pep sabr digatar. Hogen pa gomzomp ni brezhoneg, e soñjomp e galleg, ac'hoel keit ma chomomp deskarded ha ma tenn hon brezhoneg e sabr eus andon ar galleg, keit ma n'hon eus ket lazhet ar galleg e kondonioù brezhonek hon spered — kentañ kammed an emrenned devezout eo an emrenned yezhañ.

Petra ober enta ? N'eus respont ebet da seurt goulenn. Erlev ebet, ar rezid eo a zigor an hentoù, n'o digorer ket evitañ. Ar rezid avat a ampleg un emskiant lemm hag un dezvarn didruez. Pa gomzomp amañ eus skridoù, deskiñ skrivañ zo deskiñ devezout : dleet eo d'an aozerion ren un emzezrann rik war bep hini eus o frazennoù war-benn gwiriañ ar gevazasted anezho diouzh an devezout a eztaolont — o c'heñveriañ gant kevatalioù allyezh marteze, met n'eo ket kemer ar re-mañ da batrom — ha priziañ dilested an disoc'h. Dilested e pe geñver ? a c'houlenner. An dilested e-keñver an devezout. An devezout diles a gas ar yezh en tu all d'he galloud, evel ma rae ar marc'heger d'e jav talpiñ dindanañ : ar skrivagner gwirion a gas e yezh d'ar marv hag, en tu all, d'an dasorc'h. Lazhañ ar galleg, ya met lazhañ ar brezhoneg ivez.

Distroomp d'ar prepoz deroù : perak dilezel ar Gerva liesyezhek e LAVAR 17 ? Evit mirout al

lennerion a ziren ar brezhoneg da renk un heklev ha, war un dro, diwall an aozerion a blakañ o yezh war ur yezh all. Dezevout zo lazhañ ar yezh hag ober dezhi dasorc'hiñ, lazhañ galleg ha brezhoneg enta dre vont en tu all dezho e-lec'h klask goudor etrezo. Hiroc'h e vo moarvat labour al lennerion, seul emsavusoc'h a se. Pa na spiro ket dezho ar c'henarroud evit peurgompren un termen, kentoc'h eget tec'hout davit ur c'hevatal gallek arvarus, e vint heñchet dre ar Menegva etrezek kenarroudoù all hag endalc'het da intent ar ger a-gentizh hep kuitaat maezienn e steriegezh.

Hag ar yezh skiantel, a c'houlenor ? Ar skiant n'he deus yezh ebet dezhi, met ul lavar. Ur retvez anien eo d'ar skiant tremen en tu all d'ar yezhoù, skoeviñ o buhez ha dasorc'hiñ e rezh mezoniezh. Kement-mañ a ro da gompren emañ talvoud skiantel ur yezh a-geñver gant al labour krouiñ a vez renet a du 'rall drezi, eleze gant an araezioù a zo enni da dremen en tu all dezhi he unan. Alese ar frouezh a denn an dezevout skiantel eus ar yezhoù dalc'het war lusk ar marv hag an dasorc'h gant stankted kenderc'h o yezherion e domani ar vuhez, an arz hag ar preder. E domani ar vuhez, ez eus eus pep ger ur poent tarz peurzalc'hus a gemeradioù nevez na oufe kavout kevatal dik e yezh all ebet. Er skiant, pep ger zo unkemeradek hag e gevatal rik en deus er yezhoù all ; eno, dezevout dre lies yezh n'eo ket evit noazout outo : unelezh al lavar skiantel a ziogel an aozerion diouzh euerioù ar plakadur. Da heul, ar geradioù liesyezhek, pell a vezañ un dañjer evit al lavar skiantel, zo binvioù diazez evit praksiz ar skiantourion.

Ne glozimp ket ar C'hentskrid-mañ hep daveiñ da gevarad diwezhañ Kentskrid LAVAR 16. Ennañ e raemp ar

stadadenn c'hwerv eus un disentez a-berzh Kuzul Ranndir Breizh da baouez a skoazellañ ``ar c'helaouennoù gouiziek''. Laouen omp bet o tegemer ar c'heloù eus freuzadur an diferad disparzhus-se war un dro gant ar c'heloù e ve grataet da *Preder* ar skoaziadoù en doa goulennet. Hon gourc'hemenoù a reomp d'an dilennidi evit hevelep kammed etrezek ar gevionded.